

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sibiu, 8 Maiu st. v.

Umberto, regele Italiei a plecat alaltăieri la Berlin însoțit de Crispi, ministrul-president italian. Regele Italiei întoarce visita împăratului Germaniei.

Astăzi așteptăm, ca publicul, pe calea sirmei telegrafice, să fie înștiințat despre primirea regelui în Germania și mai ales în capitala Germaniei.

Se fie visita aceasta o simplă vizită de etichetă?

Eată o întrebare, pe care nu ni-o punem numai noi, și în adevăr, în constelațiunea prezentă a Europei nu este o întrebare fără de nici o importanță.

Încă și din pregătirile, cum are regele Italiei a fi primit în Berlin, se vede că nu se tractează numai de o etichetă sarbădă. Nu sînt numai sferele oficiale, nici numai cele oficioase sau aceste și acele, care s'au pregătit pentru primirea regelui italian.

Este și poporul, cetățenii germani, care se vor distinge într-o mare festivitate de primire.

Studentimea dela universitatea din Berlin, după-cum s'a scris în zilele aceste prin diare, are să facă cu ocaziunea primirii regelui o manifestațiune din cele mai strălucite. În costumul ei complet și călare are să însoțească pe rege dela gară până la palatul, unde va descinde oaspele preatnalt al imperiului Germaniei.

Ear' unde poporul participă cu atâta însuflețire la asemenea festivități, sînt semne, că nu eticheta sarbădă înălțesce capetele încoronate ale duor puteri europene, ci intimitatea, care le leagă strîns în legătură de sprigin imprimutată pentru toate împregiurările bune și rele.

Festivitățile ce se vor desfășura cu ocaziunea aceasta în capitala cea dintîiu a Germaniei vor fi festivitățile între două popoare, care s'au înălțat demult într'un scop și într'o țintă, în susținerea păcii în favorul dezvoltării bune stări materiale și spirituale a tuturor popoarelor din continentul european și chiar și din alte continente.

Deși noi sîntem îndepărtați de teatrul, unde se vor înălțîi reprezentanții puterilor Germaniei și Italiei, avem și noi partea noastră indirectă la festivitățile din Berlin. Odată pentru-că ele au loc între aliații cei mai puternici ai monarhiei noastre, a doua, pen-

tru-că printr'o astfel de întâlnire scopul și ținta, pentru care alianța este încheiată, firesc lucru, numai se întăresce și mai mult.

Este de regretat însă, că în sinul monarhiei noastre s'a întîmplat tocmai în zilele aceste un lucru, care poate contribui mult la prefacerea acordului dintre puterile aliate într'o neplăcută discordanță. Ceea-ce ar cauza bucurie numai acelor, care sînt inimicii desvoltării pacifice a popoarelor.

Întrunirea catolicilor în Austria și mai ales rezoluțiunea lor pentru restaurarea puterii lumesci a Papei este lucru regretabil. Regretabil pentru-că e de natură de a provoca discordanța, din care s'ar pute desvolta discordie în sinul alianței.

Căci discursurile fulminante din sinul într'unirii catolicilor austriaci contra regatului Italiei, în care s'a spus, că acesta a răpit în mod latronic Roma, smulgîndu-o cu forța din mâinile Papiilor, de sigur nu vor fi indifferente pentru regatul italian. S'a văd și până acum, ce interpelațiuni ascuțite au provocat ele în sinul parlamentului italian. Am avut ocaziune să cetim, cum deputații din opozițiunea față cu guvernul italian au spus acestui din urmă, că s'a degradat a se face gendarmul Austriei și a suprima *irredenta*, ear' acum drept răspălată seceră insultele acelor, care spun, că Roma e luată de guvernul, de poporul italian, cu forța hoțesască din posesiunea Papei.

Sînt oameni, care și văd discordanța în calea regelui preste Svițera cu înecunjiurul Austro-Ungariei.

Judecata aceasta ni-se pare însă prea pripită.

Trist este însă, că e oare-cum autorisată prin fapta întrunirii menționate a catolicilor, unde, bine se notăm, n'au fost numai prelați bisericesci, ci a fost elita societății romano-catolice din Austria și între membrii acesteia chiar și somități de însemnătate politică, cu rol politic în Austria.

Se dice, că concetățenii maghiari au să ne scoată din impasul, în care ne-a băgat întrunirea catolicilor din Austria. În delegațiuni au să deie privilegiu contelui Kálnoky de a clarifica pozițiunea guvernului austro-unguresc față cu întrunirea și față cu rezoluțiunea luată de dînsa.

Baremi atîta să facă și ei. Și vom fi recunoscători, dacă le va succede în

chipul acesta a contribui la oare-care reparare în afară, cum contribuie prin vederile lor unilaterale la stricare în lăuntru.

Nu anticipăm în privința reparării nici într'o direcțiune, ci așteptăm să vedem.

Regretul nostru cu toate aceste nu se înlătură. Nu se poate înlătură, până când nedumeririle uneia dintre aliate planează asupra monarhiei noastre tocmai în momentele, când la Berlin de sigur nu se va tracta numai de mîncări și de beuturi și de alte petreceri.

Era foarte la loc, dacă guvernele austro-ungare preveniau și în oare-care formă slăbiau puterea săgeților ultramontane, care regatului italian 'i-au stricat de tot puțin sau nimica și care vor strica mai mult monarhiei noastre.

Despre aceste din urmă vom ave să ne convingem și din înseși festivitățile ce vor ave loc la Berlin, și mai cu seamă despre aceea, că regatului puțin de tot sau nimica nu 'i-au stricat săgețile ultramontane.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 8 Maiu st. v.

Din parlamentul maghiar.

În ședința sa de Vineri, casa deputaților a pertractat titulele agricultură, comerț și industrie. După terminarea obicinuitei discuțiuni locale-partitice despre herghelii și prășila de cai și după-ce Anton Péchy 'și-a continuat cercetările sale interesante asupra minelor din Ungaria, spre a arăta necesitatea unei legi montaniste, resortul ministerului de agricultură, industrie și comerț a fost rezolvat și deputatul Irányi a putut să motiveze, de ce a adus din nou pe tapet legea despre libera exerciere a religiunii, o lege, pe care parlamentul maghiar a respins-o odată înainte de asta cu 14 ani. Deputatul Fenyvessy a propus, ca de aci înainte să se introducă pentru lunile de vară ședințele nocturne prelîngă lumină electrică. Propunerea s'a transpus comisiunii economice spre studiere.

În ședința de alaltăieri s'au pertractat în detalii pozițiunile din bugetul ministerului de agricultură, industrie și comerț. Desbaterea a fost precăt se poate de monotonă. La pozițiunea „Deosebite ramuri ale agri-

culturii“, deputatul Otto Hermann a pledat pentru prășila de pesci și în contra phylloxerei. Desbaterea de-abia a ajuns în ședința aceasta până la poziția „prășila de cai.“

Contele Taaffe în contra antisemitismului.

Răspundînd la interpelațiunile dl. Vergani și Chlumeczy în afacerea evenimentelor antisemitice, în ședința de Joi a dietei austriece a spus ministrul-president Taaffe: Numai există trebuința unei explicațiuni speciale, că țînînd la egala îndreptățire a tuturor cetățenilor, guvernul totdeauna a fost și este și acum conșcîu de cea mai însemnată a lui misiune, de a fi păzitorul legii față cu regretabilele aspirațiuni, care voesc să nege acele principii în desavantagiul celor-ce se țin de o anumită confesiune. Guvernul până acum a proces totdeauna cu măsuri coercitive legale față cu toate transgresiunile ce 'i-au ajuns la cunoștință în contra singuraticelor clase ale societății ori în contra anumitor societăți religioase, fără considerare la împregiurarea, că acele dela care partid au puresc. Nu trebuie deci să se asigure în special, că o asemenea manovră severă a legii are să fie și pe viitor suprema maximă a guvernului. O sanare temeinică a aparițiunilor bolnavicioase în viața socială poate să puceadă însă numai dela societate în sași; bărbații patrioți și prevădători din toate partidele să lucreze într'acolo, ca la tractarea astorfel de cestiuni să se observe cea măsură a respectului reciproc, care singură oferă garanția unei desvoltări corăspunătoare principiilor civilizațiunii.

Cestiunea congreselor catolice.

În ședința dietei austriece dela 16 l. c., contele Taaffe a răspuns la interpelațiunea lui Carneri în privința telegramei de felicitare, pe care congresul catolic din Viena a trimis-o Papei. Ministrul-president a spus: Guvernul nu are cauză de a face drept obiect de interpelațiuni ori declarațiuni această manifestațiune a congresului catolic, care numai din diare 'i-a venit la cunoștință și care are să se privească drept o manifestațiune a unei adunări private ce s'a ținut fără intervenirea guvernului. Ear' enunciațiunile unei adunări private nu pot să aibă nici o înfrîurire asupra

politiceii monarhiei, ale căror raporturi externe se determinează numai prin interesele bine înțelese ale acestei monarhii. Cât privește în special relațiunile amicale cu Italia, aceste au fost de repește-ori caracterizate decătă ministrul de externe responsabil.

„Tribuna“ din Roma dice despre aceste declarațiuni ale contelui Taaffe, că ministrul-president austriac s'a încercat să satisfacă atât datorințelor sale de aliat, cât și sentimentelor sale catolice. La toată întîmplarea e de însemnat, că dacă legea austriacă permite adunările private în favorul puterii lumesci a Papei, legea italiană încă nu oprește pe cetățenii italieni ca să 'și stabilizeze în adunări private acel principiu fundamental, că posesiunea Alpilor iulieni e o necesitate pentru Italia. „Italia“ e pe deplin mulțumită cu cuvintele contelui Taaffe. „Diritto“ e însă de părere, că contele Taaffe a satirisat pe Italia.

„Pol. Korr.“ primesce din Roma următoarea împărtășire: Se poate asigura cu toată hotărîrea, că în allocuțiunea sa cătră proximalul consistor, Papa va accentua importanța ultimelor congrese catolice. În această allocuțiune, Papa va face amintire și de alte lucruri, ca de exemplu de supunerea archiepiscopului Bonomelli din Cremona, și va condamna broșura „Roma e l'Italia“, spre a accentua necesitatea unei depline uniri a întregii biserici catolice și a laicilor catolici în scopul redobîndirii drepturilor papale.

O scenă agitată în dieta imperială germană.

Cu privilegiul desbaterii a treia a asigurării de invaliditate și bătrînețe, în dieta imperială din Germania s'a iscat o scenă agitată ca și de care demult nu au mai fost în acea corporațiune. Când principele de Bismarck a luat Sămbătă cuventul și a spus, că liberalii numai în urma stării lor de silă nu au votat în anul trecut proiectul de lege militară, deputatul Richter a strigat: „Pfui!“ Mulți deputați s'au sculat de pe scaune și s'a iscat un sgomot ne mai pomenit. După-ce s'a făcut liniște, Bismarck a obiectat: Acela, care îmi dice „Pfui!“ e obrasnic. Eu nu m'las insultat. Pe acela care m'insultă, îl insult și eu. Bismarck a atacat și pe socialiști, care în tocmăi ca Francezii, așteaptă numai

FOIȚA „TRIBUNEI“.

O întîlnire.

Din scrierile unui vîndtor.

De Thurgenev.

Ședeam în dumbrava de mesteacăn, toamna, pe la jumătatea lui Septemvrie. Des de dimineață căduse o ploaie mîruntă, schimbăcînd și când de lumina caldă a soarelui; era un timp nestatornic. Cerul întreg acum era acoperit de nori albi ușori, acum deodată pe alocurea se limpezea pe un moment, și atunci de după norii resfriți se ivia azurul, clar și zimbitor, ca un ochiu frumos și cuminte. Ședeam și mă uitam împregiuri și ascultam. Frunzele abia fășăiau deasupra capului meu; chiar și de pe fășăitul lor se putea cunoaște ce fel de anotimp era acum. Nu era freametul vesel, rădător al primăverii, nici șoptul duios, nici murmurul lung al verii, nici zuzăitul timid și rece al toamnei târzie, ci era o îngănare abia audibilă, vișătoare. Un vînt slab abia-abia bătea pe la virfuri. Interiorul dumbravei, umed de ploaie, se schimba necontent, după-cum adevă lucia soarele sau se acoperea de nori; acum se lumina de tot, ca și-cînd deodată toate dintr'însul ar suride: tulpinele subțiri ale mesteacănilor nu prea deși luau fără veste o lucire gingașă ca de mătășă albă, frunzele mîrunte ce zăceau pe jos, formau o culoare pestriță și schînteiau galbene ca aurul, ear' cotoarele frumusele ale frigelor înalte, crețe, împodobite deja în culoarea de toamnă, asemenea colorii boboilor de struguri răscoți, se vedeau așa de luminoase, și fără de sfîrșit se încurcau și se încrucișau înaintea ochilor;

sau acum fără veste earăși toate se întuneau ușor: colorile deschise dispăreau pe un moment, mesteacănii stau tot albi, fără lucire, așa de albi ca și zăpada de curînd cădută, pe care încă nu a atins-o rața friguros demerdătoare a soarelui de iarnă, — și pe furiș, cu viclenie, începe a cerne și a vîrji prin pădure ploaia mîruntă. Frunzișul pe mesteacăn era încă aproape de tot verde, deși se părea îngălbinit; numai ici-colo stă câte unul singur, tînerel, de tot roșu sau aurii, și ar trebui să-l vezi cum se înflacă de lucitor la soare, cînd rațele sale străbăteau dintr'odată, lunecînd și furnicînd prin rețeaua deasă a rămurelelor subțiri, de curînd spălate de ploaia luminoasă. Nici o pasere nu se audia: toate stăteau la adăpost și tăceau; numai arare-ori răsuna ca și clopoțelul de oțel șuieratul batjocoritor al pițigoiului. — Înainte de a mă opri în pădurea aceasta de mesteacăn, am trecut cu cănele meu prin o pădure înaltă de de nufuri albi. Mărturisesc, că nu-mi prea place arborele acesta, — nufărul, — cu trunchiul seu palid-albastru și cu frunzișul sur verduș, metalic, pe care îl înalță cît se poate mai sus și îl desfășură în vîsduch ca un eventualiu tremurător; nu-mi place mișcarea vecinică a frunzelor rotunde, necurățele, aninate în mod neisusit de coditele acelelungi; e plăcută numai în unele serii de vară, cînd, ridicîndu-se singuratic în mijlocul tufișului mîrunt, ajunge să steie împotriva rațelor roșetice ale soarelui apunător și strălucesc și tremură, vîrsat dela rădăcină până la virf cu o purpură de același fel galbeniu, — sau cînd în zile limpezi vîntoase șuieră și vijie șgomotos sub cerul albastru, și fiecare frunză dintr'însul, cuprînsă de zor, pare-că vrea să se smulgă, să zboare și să dispară în depăr-

tare. Dar' în general nu-mi place arborel acesta, și de aceea nu m'am oprit în dumbrava de nufuri ca să mă odihnesc, am ținut să ajung la pădurea de mesteacăn, m'am așezat sub un arborel, al cărui crengi începeau jos deasupra pămîntului și prin urmare puteau să mă scutească de ploaie, și desfătîndu-mă în priveliștea dimpregiur, m'a apucat somnul acela liniștit și scurt, care îl cunosc numai vîndtorii.

Nu pot spune cîtă vreme am dormit; dar' cînd am deschis ochii — tot interiorul pădurii era plin de soare și în toate părțile, prin frunzișul vesel vijitor, străbătea și parcă schinteia cerul deschis-albastru; norii s'au ascuns, împrăsciați de vîntul triumfător; vremea s'a limpedit și în aer se simțea răcoarea aceea particulară, uscată, care umplînd inima cu oare-care simțire curagioasă, mai totdeauna prețioasă o seară liniștită și luminoasă după o zi de ploaie. Era gata să mă scol și să încerc de nou norocul, cînd deodată ochii mei se opriră pe o figură de om nemișcată. Am privit-o: era o țerăncuță tîneră. Ședeala douăzeci de pași de mine, cu capul gînditor plecat și cu amîndouă mâinile așezate pe genunchi; într'una din ele, deschisă pe jumătate, era un buchet mare de flori de cîmp și la fiecare răsufare se freca înecetîtor de haina sa cuadrilată. Cămașa albă cuadrilată, încheiată la gît și la mîncei, se lipia în crețe scurte și moi preste mijlocul ei; o salbă de mărgele mari galbene se lăsa în două șire de pe grumazi pe sîn. Era foarte frumușică. Părul des, bălău, de culoare frumoasă cenușie, se lăsa în două semicercuri pieptenate cu grije de sub panglica îngustă, roșie, trasă spre fruntea albă ca fildeşul; ceealaltă parte a feței sale abia era arsă de rumeneala aceea

aurie, care se prinde numai de pelea subțire. Nu puteam să-mi văd ochii, — ea nu 'i ridica; dar' îi vedeam bine sprîncenele subțiri, înalte și genele lungi, care erau umede; pe unul din obrazii sei lucia la soare urma unei lacrimi uscate, care se oprise tocmai la buzele ușor palite. Căpșorul seu era foarte drăgălaș; chiar și nasul ei puțin cam gros și rotund nu o prindea rău. Îndesebi expresiunea feței sale îmi era dragă: era atât de simplă și blîndă, atât de măchinită și atât de naiv îngăndurată de măchinea ei. Se vedea că așteaptă pe cineva; în pădurea pocnia înecet ceva: — ea îndată 'și-a ridicat capul și s'a uitat în giur: prin umbra străvădătoare deodată scelpiră spre mine ochii ei mari, luminoși și spărioși ca de căprioară. Cîteva minute ascultă, neluîndu-și ochii larg deschii dela locul, unde se audia sunetul slab; oță, își întoarce capul încetîșor și-l plecă acum încă mai tare și începînd încet a scormoli florile. Ochii ei se înroșiră, buzele ei se mișcau cu amar, și o nouă lacrimă lunecă de sub genele sale dese, oprindu-se și schinteind lucitor pe obraz. Astfel a trecut cîtva timp; biata fetiță nu se mișca, — numai une-ori își frîngea mâinile plină de duioșie și asculta, mereu asculta. . . Din nou se mișcă ceva în pădure, — ea tresări. Sgomotul nu înceta, se făcea tot mai lămurit, se apropia, în sfîrșit se audiră pași hotărîți, grabnici. Ea se îndreptă și parcă se temea; privirea sa atentă tremura, ardea de așteptare. Prin desii curînd se ivi figura unui bărbat. Ea îl privi, deodată se aprinse, îi zîmbi veselă și fericită, vol să se scoale, dar' îndată earăși se lăsa în jos, pâl, se zăpăci, — și numai atunci își ridică privirea tremurîndă, aproape implorătoare cătră cel sosit, cînd se opri lîngă dînsa.

M'am uitat curios la el din ascunzătoarea mea. Pot spune, că asupra mea n'a făcut impresiune plăcută. După toate semnele, era servitorul rău năvălit al unui boer tîner, bogat. Îmbrăcămîntea sa trada o pretențiune la gustul și neglijența de coconăș: pe dînsul era un palton scurt de culoarea bronzului, probabil, de pe umerii stăpînului seu, încheiat până sus, o cravată trandafirie cu capetele albastrii și o căciulă de catifea, neagră, cu galonul de aur, trasă pe sprîncene. Gulerul rotungior al cămeșii albe îi răzina fără milă urechile și îi tăia obrazul, ear' manjetele scrobite îi acoperiau de tot mîinile până la degetele strîmbe și roșii, împodobite cu inele de argint și de aur cu câteva nu-mă-uita de peruzea. Fața lui rumenă, viuă și obrasnică, se ținea de numărul acelor fețe, care, întru-cît am putut observa, mai totdeauna revoltează pe bărbați și, din nefericire, foarte adese-ori sînt plăcute femeilor. Se vedea cum se străduiesc să deie trăsăturilor sale grosolane o expresiune desprețuitoare și blasată; neîncetat clipia din ochii sei și fără de aceea mici, suri-alburii, se încreția, își lăsa în jos colțul guri, căsca silit; și cu o afectare nepăsătoare, deși nu tocmai îndemnată, acum își netedea cu mîna pîrlul roșcovan, răsucit îndrăzneț pe tîmple, acum își smulgea periorii galbeni ce se iviau deasupra pe buza groasă, — cu un cuvînt, se umfla în pene de nesuferit. A început a se schimonosi îndată-ce observase pe tînera țerăncă așteptîndu-l; încet, cu pași împrăsciați, se apropia de dînsa, se opri puțin, mișcă din umeri, își băgă mîinile în buzunarele paltonului, și abia-abia învrednicind pe biata fetiță cu o privire în treacă și rece, se lăsa pe pămînt.

— Da ce e, începî el urmînd a se

timpul, când vor fi destul de tari spre a da năvală. El regretă, că Alsatiinii au loc în dieta imperială. Nu de aceea am avut noi acel război, dăse el, spre a fi altui cu patruprecede Francezii. Căci alături de primarii și-a terminat cursul apoi cu următoarele cuvinte: Eu voesc ca legea să fie absolută până la alegerile viitoare. Nimenea nu știe, dacă în anul viitor vom avea atâtă tihnă ca acum. Rog pe conservativi, pe partidul imperiului și pe național-liberali, să se scuture de social-democrați, de Poloni, de Welfi, de Francezi și de liberali (Freisinnige).

Din Caraș-Severin.

Despre adunarea generală ordinară a comitatului Caraș-Severin dela 9 l. c. cetim în „Luminătorul“ următorul raport:

Adunarea generală ordinară a comitatului Caraș-Severin s'a început în 9 Maiu a. c. cu o cuvântare a comitei-suprem, în care d-sea se fălește cu progresul îmbucurător al administrației din comitatul nostru. După citirea raportului dlui vice-comite, după alți vorbitori, se scoală dl avocat Coriolan Brediceanu și-și face reflexiunile sale la raportul general, dîcînd cam următoarele:

„Dl comite-suprem accentuează în vorbirea sa de deschidere bunul progres al administrației în comitatul nostru și cam tot aceste vederi se străcoară și din raportul dlui vice-comite, până-când între membrii congregației și în public cursează cele mai compromițătoare sciri despre volnicile și călcările de lege ce le comit amplotiați administrativi. În prima linie libertatea e numai pe hârtie, poporul nu-și poate alege primar, notar etc. fără cea mai terorisitoare ingerență a fôbirilor, și pot dîce, că rar e locul, unde nu prin mită și forță se falsifică votul poporului. Avem exemple în cercul Caransebeșului și în al Bocșei drept dovezi; dar' și aiurea se știu toate mituirile dela alegeri, încât la mii de florini se urcă taxele traficării cu oficiile; primarii plătesc 2—700 fl., notarii 2000—8000 fl. v. a., și poporul trebuie să aleagă la poruncă. Și aceasta e „libertate“? Oare dreptul de alege al poporului îl cred dñii fôbirii de o unealtă oarbă, cu care pot ei să facă ce vreau? Credeți că există libertate în țeara noastră, fiindcă vouă unora v'e place, v'e priesece cum merge treble? Aceasta nu e „libertate“, ci domnie de clică, nepotism scârbos, care batjocorește adevărata libertate. Oficialii sînt puși să apere dreptul de alege al poporului, un drept plătit cu crunte sudori, un drept răscumpărat cu jertfe din secolii, și până atunci, până când fôbirii nu se vor fâli, că au scutit de ô-rici influență oprită vutul alegătorilor, până atunci nu poate fi vorba de libertate. Ați s'ar rușina ori-șicare fôbiru să-și dîcă cineva, că în cercul seu se poate alege de „primar“ ori „notar“ altul decât pe care-l voesc el. Așa se manifestează „libertatea“ publică la noi: în confiscarea ei prin organele puterii publice“. (Strigări: Nu-i adevărat!) Brediceanu: „Ba e adevărat, și dacă cred dñii fôbirii, că neadever am susținut, precum au

pus jurămintul, când au primit oficiul, că vor respecta legile, — eu îi provoc: să păsească înainte ori-șicare fôbiru, să jure în fața congregației, că decînd e în funcțiune, alegerile de primari și de notari în cercul seu s'au întemplat neinfluențate, nepresionate și fără mituire.

(Tăcere mare. Nu se mișcă nici un fôbiru).

„De unde vine, că între oficialii administrativi sînt într'un an mai multe suspendări și cassări decît la toate celelalte oficiolate de stat laolaltă în 10 ani? De acolo, fiindcă basa alegerii lor e lipsită de morală!

„Nu mă mir deci, dacă oficialii ajunși pe cale imorală în funcțiune și străini neamului populației, nu voesc a ocroti și promova interesele poporului. Mă mir însă, că cu toate aceste chiar și față cu interesele statului tot acea indolență, ba chiar putare dănoasă se constată la oficialii publici. Sau doară nu e fapt concret defraudarea dării comunale în comuna Fûzeș în sumă mai mare de 4000 fl., și nu s'a aflat de patru ani nici la inspectoratul de dare, nici la pretură, nici aici în centrul ca cineva să facă, așa precum prescrie legea, arătare criminală contra culpabililor. — De ce? Fiindcă defraudantul e om bine meritat al partidului guvernamental și știe și el multe alte bube ale altora.

„Această stare desastroasă trebuie să înceteze, și rog pe dl or comite-suprem și vice-comite a-și îndrepta atențiunea lor și asupra scirilor și călcărilor de lege care cursează și aștept dela simțul de dreptate și neparțialitate, ca nimenea, dar' absolut nimenea să nu fie cruțat“.

După reflexiunile vice-comitei, care mulțumesc pentru descoperirile făcute de dl C. Brediceanu, a luat cuvîntul avocatul din Oravița, dl Baltasar Munteanu, și ceru în termeni aleși rumperea cu sistemul demoralizator, care și în biserică a început a-și arăta ghiarele. — Opozițiune de nu ar fi, ar trebui creată, căci ea e basa controalei, de aici atîd toate momentele înșirate de dl Brediceanu adevărate, și deși cu greu se poate dovedi mituirea și cumpărarea oficiilor, o scim totuși, că trebuie să facem să înceteze ô-rici bănușală, căci după-cum dîce un proverb englez, care se potrivește și la oficiali: „Acea femeie e cea mai bună, despre care se vorbește mai puțin“.

Răspunsul vice-comitei se ia apoi la cunoștință.

La mulțumita Monarchului: „Cătră poarele Mele“, pentru condolența exprimată pentru pierderea fiului, a moștenitorului de Tron Rudolf, s'a întemplat acul incident neplăcut, că mulțumita Monarchului nu a fost tradusă pe românește, și așa comunicarea mulțumirii a trebuit sistată la mijloc, deși Dr. Avrădescu, pe care l'a însărcinat Ilustritatea Sa dl comite-suprem ca să facă traducerea *ex abrupto*, și-a dat prelungă marea dexteritate și hărnicie, toată *posibila silință*, dar' *ad impossibilia nemo obligetur*. Onoare unuia, rușine altuia.

Continuându-se ordinea dîloș, la remunerarea vice-președintelui dela sedria orfanală Asboth și a asesorului G. Rudeu cu 300 fl. v. a., respective 200 fl., dl avocat Fabiu Re-

zeiu a motivat contrapropunerea susținută și de alți membri, care însă nu s'a primit. Apoi au urmat alegerile, la care majoritatea s'a purtat ca și totdeauna.

În ședința din acea zi după ameași venind cauza gimnasiunii din Lugoj la ordinea dîloș, dl M. Besan propuse a ruga ministerul, ca să primească fondul acestui gimnasiu și să prefacă gimnasiul din Lugoj în gimnasiu de stat, căci numai așa se va pute ridica la nivelul de cultură al celorlalte gimnasilor din țeară. Dl Brediceanu spriginose această propunere, cu acel adaș, ca „limba de propunere să fie limba română“. Motivele acestui amendament au fost, că fondul acestui gimnasiu e în cea mai mare parte compus din contribuiriile Românilor, că ne fâlim a trăi în „egală îndreptățire“, că nici-unde ca în Ungaria un ar ave naționalitățile parte la bunătațile vieții publice, — apoi ca aceste laude să nu rămână frase goale, eată privilegiul cel mai bun a dovedi „egala îndreptățire“ în faptă, deci a da și Românilor un gimnasiu de stat cu limba de propunere română, căci Maghiarii au două universități și toate gimnasiile de stat din țeară cu limba de propunere maghiară. Se cuvine Românilor acest mic drept, dacă voim să fie egali și la bunătați, precum sînt la dare de bani și sînge. Ear' din punct de vedere al culturii citez cuvintele lui Francisc Deák, care a întemeiat instituțiunea în care trăim și care a dîs: „că e absurditate a înființa gimnasilor cu limba de propunere diferitoare de limba majorității populației, și aceasta e hotărît în detrimentul progresului cultural“. — În comitatul nostru 90% ale populației sînt Români, avem drept a cere ca în gimnasiul din Lugoj limba de propunere să fie cea română.

Vice-comitei și apoi comite-suprem nu combat de fel cererea justă a dlui Brediceanu, ba dl Besan o află de discutabilă, dar' mai nainte se putem pune mîna pe dl ministru, ca să primească în regiul statului gimnasiul; atunci vom reveni la întrebarea limbii. — Dl Brediceanu insistă, ca propunerea sa să se pună la vot. Se înțelege, ea nu fu primită.

Între celelalte obiecte supuse pertractării: budgetul orașului Lugoj cu magistrat regulat s'a satorit pro 1889 cu 75.000 fl., față cu 33.000 fl. de până acum. În Reșița s'a decis a se mai înființa o apotecă.

Alegerea de notar din Jidovini s'a casat și avem speranță, că nici alesul notar, nici volnicul pretor Făbry nu vor mai lua parte la această alegere. Dar' cu miile cum va fi? Urciorul merge la riu... până se sparge... Tare se vorbește, ca dl Făbry va fi suspendat cât mai curînd, ceea-ce nu ar fi în-tîia-oară, ci a treia-oară, și tocmai acesta e lucrul cel mai minunat, că un Făbry cassat din Făget merge la Crașova, ear' de acolo în postul de asesor orfanal și ca să poată ajunge în Bogșă pretor, care post deveni vacant prin inominia prezentare a dlui Antonescu ca mame-luc în dieta țerii, — cel mai puternic fôispân, Tabajdy, care nu putea suferi volnicile cunoscut ale lui Făbry, dîcem Tabajdy trebui să părăsească locul de fôispân, ca să poată fi ales Făbry de pretor în Bogșă... Dar' atunci trăia ministrul Szende, care ținea o soră a lui Făbry cel bătrîn de muiere. Acum e Szende mort și omnipotența lui familiară

s'a băgat cu el în mormînt. Așteptăm deci să dispară de pe firmamentul comitatului nostru acest bălaur fără milă și nesăturat, ca să mai rîsufle bietul popor, bieții primari și sîrmanii notari. Vederemo.

CRONICĂ.

Principesa de Coroană vîduva Stefania își va sîrba mîne în 21 Maiu a. c. a douăzeci și-cincia aniversare a vieții. Sîrbătorii nu se vor face din cauza doliului. — Se așteaptă astăzi sosirea principelui Filip și a principesei Luisa de Coburg la Luxemburg.

Comisari de examene. Ministerul r. u. de culte și instrucție publică a exmis pe următorii comisari la examenele de maturitate la gimnasiile confesionale ardelenesci: la gimn. săsesci din Sibiu, Sighișoara, Bistrița, Brașov și Mediaș pe Iosif Elischer, director suprem de studii în Sibiu; la gimnasiul reformat din Cluj și Orăștie pe Bela Szász, profesor de universitate în Cluj; la gimnasiul român din Brașov pe Ignatie Veress, directorul gimnasiunilor de stat din Sibiu; la gimnasiile reform. din Mureș-Ogorheiu și Zălau pe Stefan Hegedûs, profesor de universitate în Cluj; la gimnasiul unitar din Cluj pe Bela Erdôdi, director suprem de studii în Cluj; la gimnasiul reformat din Odorheul-săcuiesc pe profesorul de universitate Ludovic Felméri.

Camera advocațială din Alba-Iulia face cunoscut, că avocatul Dr. Lazar Petco a fost șters din lista acelei camere, la cererea lui proprie.

Dislocațiune. După manevrele de toamnă statul major cu 2 batalioane ale regimentului de infanterie Nr. 43 împreună cu capela militară se mută din Timișoara la Biserica-albă, ear' statul major cu 2 batalioane și capela militară a regimentului de infanterie 33 merg la Arad, care este totodată și cercul de întregire al acestui regiment.

Examenale de calificățiune învățătoresci. După un cercular al consistoriului archidicesan din Sibiu, pentru facerea examenului de calificățiune învățătoresc în anul acesta se pune termin dîna de 30 Iunie a. c. st. v. și cele următoare. La facerea examenului de calificățiune se vor admite acei candidați, care au absolvat studiile teologice sau pedagogice într-un institut public; asemenea toți învățătorii aplicați în mod provisor, care n'au încă atestat de calificățiune, au servit însă ca învățători 2 ani de dîle cu succes bun; în fine și indiviții, care au studiat pe cale privată și pot documenta după studiile făcute capabilitatea de a suporta cu succes acest examen. Candidații reieptăți odată la vre-unul din examenele din anii trecuți au a suplica de nou pentru repetirea examenului. Cererile pentru admitere trebuie să fie intrate la consistoriul archidicesan prin concenentele oficii protopresbiterale sau și deadreptul până la 31 Maiu v. a. c. și sînt a se instrui: 1. cu carte de botice; 2. cu testimoniu despre studiile percurse; 3. cu testimoniu despre practica învățătorescă și succesul sub decursul aceleia; 4. cu adevărîță dela comitetul parochial despre purtare morală; 5. eventual cu alte documente recomandatoare; 6. cu o scurtă descriere a vieții, din care să fie evidente fazele mai însemnate din viața candidatului. Cererile intrate după termenul indicat nu vor fi luate în considerare. Dacă dela absolvarea studiului până la intrarea în funcțiune de învățător a trecut unul sau mai mulți ani, sau dacă sub decursul serviciului învățătoresc s'a întemplat vre-o între-

rumpere, se va documenta cu atestat modul de veșnire și ocupațiunea suplicantului sub durată întreruperii funcționării. Învățătorii actuali, care au depus examenul din limba maghiară la vre-o preparandie de stat, vor acude la suplică diploma lor din limba maghiară în original. În special e de a se acude fiecărei cereri de admitere taxa examenului de 10 fl. prescrișă în „Statutul-Organic“ §. 125, dela care se pot dispensa numai acei indiviți, care prin acestat dela oficiul comunal, vidimat și de oficiul parochial, vor documenta totală lipsă de ô-rici avere, arătându-se totodată și suma salariului învățătoresc cu-l au. Exceptional se admit la facerea acestui examen și elevii din cursul III. al secțiunii teologice și pedagogice dela institutul archidicesan, avînd a-și presenta la 29 Iunie a. c. absolutul despre absolvarea cursurilor de 3 ani.

Limba maghiară în școalele populare. Ministrul nostru de culte Csáky a adresat tuturor inspectorilor reg. de școale o ordinațiune circulară, în care îi provoacă să trimită ministrului cultelor un raport detaliat, în timp de o lună, despre învățămîntul limbii maghiare în școalele populare. Ministrul face atenți pe inspectorii la articolul de lege XVIII din 1879. Oare după trecerea acestei luni are să peară lumea? Ministrul de sigur va lua măsuri mai aspre pentru în-vățarea limbii maghiare, dar' visul nu 'și-l va vedea cu ochii, de ar fi de șee ori mai puternic decît este.

Pensionarea învățătorilor. O deputațiune a învățătorilor din comitatul Bihorul a plecat la Budapesta și Sâmbătă în 18 l. c. și-a dat plîngerea asupra pensionării învățătorilor în Ungaria. Ministrul de culte Csáky a asigurat deputațiunea, că el ține de nesuportabilă starea actuală a pensionării și astfel în sesiunea de toamnă a dietei, el va aduce un proiect de lege asupra regulării pensiunilor învățătorilor după felul pensionărilor la amplotiații de stat.

Comite-suprem al comitatului Caraș-Severin Emeric de Jakabffy, este numit de comisar guvernial și pentru comunitatea de avere a fostului regiment grănițeresc sîrbobănățean Nr. 14 din Biserica-albă, în local fostului comite-suprem Sigismund Ormos, care ocupase până la pensionarea lui acel post. E în adevăr de invidiat acea comunitate de avere!

Nedreptate ungurească. După-cum cetim în „Foaia Diecesană“ din Caransebeș, ministrul de interne reg. ung. cu rezoluțiunea ddo 25 Aprilie st. n. a. c. Nr. 36.392, nu a aflat de bine a provăde cu clausula de aprobare statutele pentru proiectata societate română de lectură din Făget și giur, din motivul, că în Făget ar mai exista o asemenea societate maghiară.

Căsătoriile în Budapesta în 1888. „Neues Pester Journal“ scrie, că în decursul anului 1888 s'au căsătorit în Budapesta 3874 de părechi. Cele mai multe căsătorii s'au întemplat în Februarie și Noemvrie, cele mai puține în Martie și Decemvrie. Dintre 3784 căsătorii, aproape jumătate au fost mixte. Cei mai mulți miri au fost în etate de 26—27 ani, miresele de 20—23. E interesant să se știe, că miri bătrîni au fost destui, mirese însă nu, în vreme-ce mirese prea tinere au fost, dar' miri mai tineri de 26 de ani nu. S'au însurat 13 înși în etate de preste 60 de ani și s'au măritat 9 fete în etate de 14 ani.

Dl Dr. G. Vuia, medic în Oravița, din 9 Maiu n. a. c. încolo s'a aședat ca și până acum în băile din Mehadia, unde în tot decursul sesiunii de cură ô-ricine poate găsi

uita tot într'o parte, mișcându-și piciorul și căscînd: — ești demult aici?

Fetița nu putu să-și răspundă îndată. — Demult, Victor Alexandrici, dîse ea în sfîrșit cu glas încet.

— Al! Își luă căciula, și maiestos își trecu mîna prin pîrl deose, strașnic încrețit, care se începea mai dela sprîncene, și privind cu demnitate împregiur, carăși își acoperi cu grije mult prețiosul cap). A, mi-am uitat de tot. Apoi vedî ploaia! (Earăși căscă). — Treburi foarte multe: dacă nu îngrijesci de toate, se mai și ceartă. Noi plecăm mîne... — Mîne? repeți fetița și își îndreptă privirea spîriată asupra lui.

— Mîne?... Ei, ei, ei, ai bunătațe, apucă el vorba în grabă și supărat, vedînd că ea tremură toată și își lasă capul în jos: — ai bunătațe, Aculina, nu plînge. Tu știi, că asta n'o pot suferi. (Și strîmbă din nasul cărn.) Atunci mă due îndată... — Ce fel de prostie — a te boci!

— Bine, n'am să plîng, n'am să plîng, dîse Aculina în pripă, înghițindu-și cu puterea lacrimile. — Așadar' plecați mîne? adause după o scurtă tăcere: — când va da Dumnezeu să te mai ved pe dumneata, Victor Alexandrici?

— Ne-om vedea, ne-om vedea. Dacă nu la anul, — atunci după aceea. Boerul, 'mi-se pare, vrea să între în slujbă la Petersburg, urmă de exprimînd vorbele a lene și cam pe nas; dar' se poate că mergem în străinătate.

— D-ta ai să mă uiți, Victor Alexandrici, — dîse Aculina măchînită.

— Ba; de ce te-aș uita? Eu n'am să te uit: numai tu fii cuminte, nu fi nebulă, ascultă de tatăl tău... Eu n'o să te uit —

nu. (Și liniștit începă a se întinde și earăși căscă.)

— Să nu-ți uiți de mine, Victor Alexandrici, — urmă ea cu glas rugător. — Acum îmi pare, că înzadar te-am iubit, îmi pare că pentru d-ta ô-rici așa fi făcut... D-ta dîci să ascult de tata, Victor Alexandrici... Dar' cum să ascult de tata... — Dar' cum? (Vorbește aceste două par'că le scoase din stomac, apoi se lasă pe spinare și își puse mîinile sub cap).

— Cum, Victor Alexandrici, — d-ta însuși știi... (Va urma.)

Are haz, mult haz!

Un dîiar ilustrat, de curînd apărut în Cluj, „Erdélyi Képes Ujság“, în Nr. 2 aduce sub titlul „O preumblare prin Sibiu“ următorul articol.

I. Pe țărmurile Cîbinului, un rîu mic și adese-ori sec de tot, și la poalele Carpaților, care despart muntosul nostru Ardeal de România, zace Sibiuul, acest oraș răsărit al „Schulverein-osok“-urilor, care înainte de asta numai cu vre-o două decenii a fost capitala maghiarofagilor, acum însă, — în ciuda opintirii desperate a lor, — se maghiarisează. Un oraș frumos situat, cu strade strîmbe și strîmte, dar' un oraș de tot curățel.

Popoarațiunea lui e foarte deșteaptă și sfîrguitoare. Ea se ocupă cu industria și comerțul, iubesc berea și salami, prin ceea-ce și-a făcut renume Sibiuul în străinătate.

Sășii sînt și acum în majoritate aici. Ei umplu și satele vecine: Cisnădia, cunoscută prin găioare („paciesnyéjérl“), Cisnădi-oara cea renumită prin ruinele ei de castele, Gușterîța („Kalapácsfalva“, tradus verbal din

numele nemțesc Hammersdorf, precînd Gușterîța se numește în limba statului „Szent-Erzsébet. Redacțiunea „Trib.“, Șura-mică și Șura-mare.

Valachii (oláhok), al căror frunțas metropolitan gr.-or. Miron Român, un arhieru de o erudițiune vastă, marîmimos și plin de sentimente într'adevăr patriotice, locnește în Sibiu, — parte lucră, parte învață, cu deosebire în gimnasiul de stat, parte fac cunoscută „Tribuna“ prin deasa schimbare a redactorilor ei.

Dar' astăzi voim să ne ocupăm puțin de Maghiari și de conducătorii lor, și de aceea nu vom vorbi mai departe despre pacinicii Sași, iubitori de cărți și musică, nici despre „diacii“ valachi, care poartă colorii române. Iubitul cetitor cunoaște poate de sigur orașul; s'a preumblat poate pe alele spațioase ori pe promenada Bretter, amîsându-se de oficerii de husari ai regimentului Hadik, care bat drumul și încoace și încolo.

Uniformele sînt multe în Sibiu. Husari, artileriști, vîcători, infanteriști („bakák“), soldați de tren staționează aici în mare măsură și împrumută viață liniștitului oraș.

II. Maghiarii însuși își împlinesc aici o misiune patriotică.

Ce bărbat plin de tact e comite-suprem Andreu Bethlen și cât de mult ține la el popoarațiunea comitatului Sibiu și însuși Sibiuul, aceasta se știe tot atât de bine, precît se știe și aceea, că Iosif Elischer, directorul suprem de studii, e un bărbat erudit cu vederi clare, adînci, în adevăr însuși de cauzele învățămîntului, care se nîsușce ca școalele medii de sub priveghiarea lui să fie adevărate instituții de model.

Lexicograf elino-latin, limbist maghiar, orientalist, — dar' încă neales de membru al academiei, — e Ignatie Veress, directorul gimnasiunii de stat. Sînt puțini oameni, care au învățat atîta și care știu atîta cît Veress. Dar' îmi îndreptez vorba: el și acum învață. Dealtecum e un om foarte simplu și natural. El e vegetarian, și cu toate aceste, ori poate chiar pentru aceea e un bărbat plin de putere și de sănătate de fer. Dar' și garda acestui director e excelentă.

Carol Andrassy, care este un profesor tot atât de multilateral erudit ca directorul; eminentul matematic Stefan Ferenczy; Nicolau Putnok, dela care s'au cetit și în academie mai multe lucrări, cu deosebire pe terenul filologiei romane; Dr. Gavril Boros, care are un nume literar tot atât de frumos ca și Mihail Erdélysky, și Alexandru Ormay pe terenul științelor naturale; tinêrul și talentatul filolog clasic Dr. Stefan Székely și Geza Gidofalvy, traducătorul maghiar al Carmen Sylvei, unul dintre întemeietorii celor mai multe societăți sibienesci și unul dintre cei mai înflăcărați patrioți, eminentul desemnător Carol Kolbenheyer ș. a.

A explica, ce misiune are într'un oraș cu limbă străină o școală, care posedă atari puteri didactice, cred că e superfluu.

Dar' e pagubă, că poziția gimnasiunii e într'adevăr miserabilă. Încăperile claselor sînt strîmte, prăvoase. Când s'a edificat pomposul edificiu al școalei elementare de stat, se credea că și gimnasiul în curînd va ave un palat frumos.

Se tot așteaptă.

Preumblându-ne prin Sibiu, necondiționat (! Red., „Trib.“) trebuie să ne întîlnim cu Marcu Bekessy, redactorul dîiarului „Hermannstädter Zeitung“, un om întreg, care de

cele mai multe-ori își scrie singur singurel gazeta cea plină de spirit patriotic și atât de variată în cuprins. Abia vei găsi în Sibiu un om mai cu spirit și un bărbat mai maghiar.

Poate chiar în piața principală îl găsim, aruncându-și rachetele spirituale, pe care cumătru Ludovic Cseh le ascultă necondiționat, (earăși? Red., „Trib.“), acest tată al tinerimii maghiare sibiene (magyar ifjuság Cseh-tája), ca și care nu mai există al doilea Maghiar în oraș. Chiar și în arangierea petrecerilor el își caută semenii; el însuși e un atare comic-diletant pe scenă, încît el prin jocul lui silește să ridă chiar pe un om în agonia morții.

Bravii săi tovarăși sînt: Iacob Groisz, curatorul cassei orfanale, și Geza Szentkirályi, directorul societății de diletanți, un Mecena insuficient, care nu se înspăimîntă de nici un sacrificiu pentru binele societății de teatru maghiar.

Nu ni-e permis să uităm pe archivarul superior al comitatului Carol Székelyi și pe notarul reg. ung. public Gavril Zăgoni, apoi pe preotul evang. refor. Iosif Nagy, care toți sînt și ei individualități conducătoare ale maghiarismului sibian.

Dar' atîția conducători nu strică oare cauzei comune? Nici-decăt.

Căci acești oameni știu să-și subordineze ambiția și voința lor dispoziției aceluia bărbat, pe care ei de bunăvoință l-au ales de conducător al reuniunii lor. Chiar de aceea înfloresce societatea de diletanți, societatea de cîntări, toate emulează în aceea, de a maghiarisa Sibiuul.

Ceea-ce, mulțumită Domnului, se observă din dî în dî mai bine în acest cuib al reacțiunii.

Adám Bor.

